

33

MUSEUM JULIEN VAN NERUM
HOEGAARDEN

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Museum Julien Van Nerum «'t nieuwhuys»

Ernest Ourystraat 2 - 4, 3320 Hoegaarden, tel. 016/762.94

Vereniging zonder winstoogmerk.

(Statuten : Belgisch Staatsblad 19.1.1967)

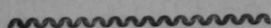
Bankrekening : Bank van Brussel nr. 310-0370021-52 - Museum Julien Van Nerum - v. z. w.

Openingsuren

van het museum, de 18^e eeuwse taveerne, de bierkelder en de verenigingszaal

op werkdagen : vanaf 15 uur

op weekeinden en feestdagen : vanaf 10 uur

HOGER BESCHERMKOMITEE :

Eredelen Ridder J. de NEEFF, Goeverneur van de Provincie Brabant

Leden R. KERRIJN, Burgemeester van Hoegaarden

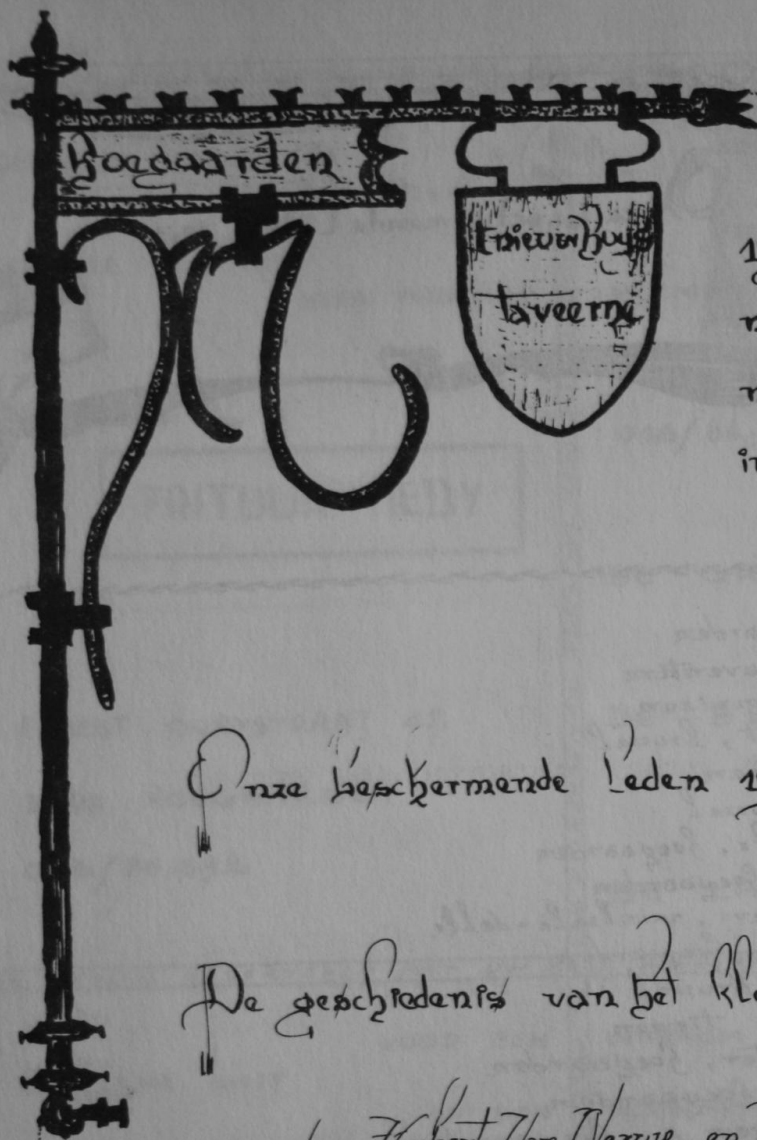
G. PIERLET, Substituut van de Procureur des Konings te Tongeren

L. BORREMANS, Ere-Ambassadeur van Z. M. de Koning

A. HETTICH, Oud-Burgemeester van Hoegaarden

P. ROCK, Directeur-Generaal aan het Ministerie van Kultuur

J. VERBESSELT, Konservator aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

1973

negende jaargang

nummer 33

inhoud

Onze beschermende leden 1973

2

De geschiedenis van het Klooster van Hoogdaarden

9

door Robert van Nieuw en Wouter's Dooden

ALFAIDIS

wenst u

een zalig kerstfeest

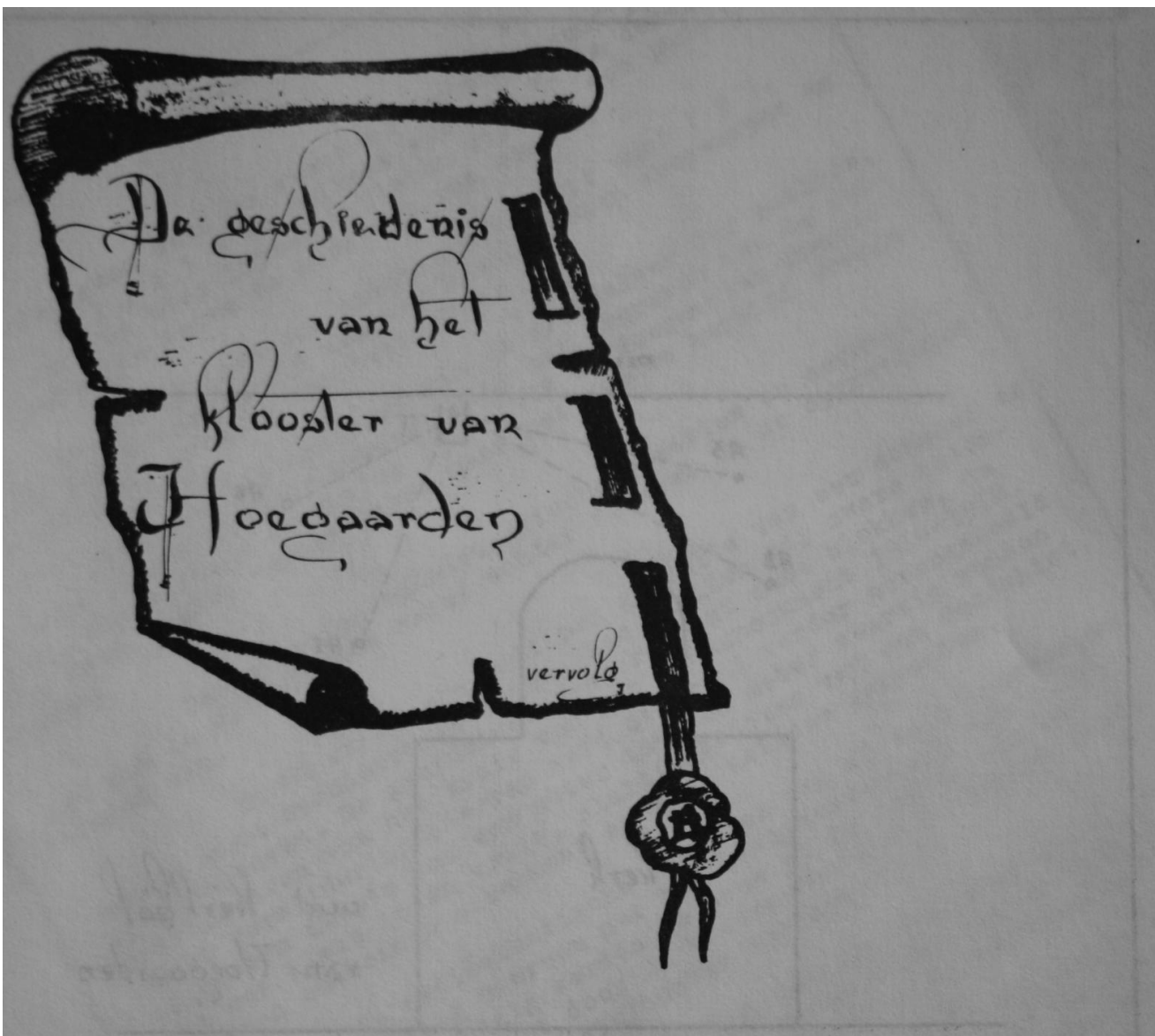
en

een gelukkig nieuwjaar

de heer p. baill, hoegaarden
de heer a. berffens, zaventem
de heer m. dodion, muizen
mevrouw a. dotremont, brussel
de heer r. gilis, tienne
de heer m. lewin, brussel
mevrouw h. lodewijckx, hoegaarden
instituut mariadot, hoegaarden
konwink j. momboers, winksale-delle
de heer l. stockmans, hoegaarden
de heer p. tritsmans, brussel
de heer r. vanwelden, tienne
de heer dokter decoster, hoegaarden
drukkerij a. fourie, hoegaarden
de heer vandermeeren p., hoegaarden
de heer p. rauwberghs, hoegaarden
juffrouw m. bermanns, hoegaarden
de heer j. stiphout, tienne
de heer j. desmedt, drogenbos
de heer h. boel, burgemeester van de stad tienne
pvba boumont-boumont, hasselt
de heer albert kuynen, hoegaarden

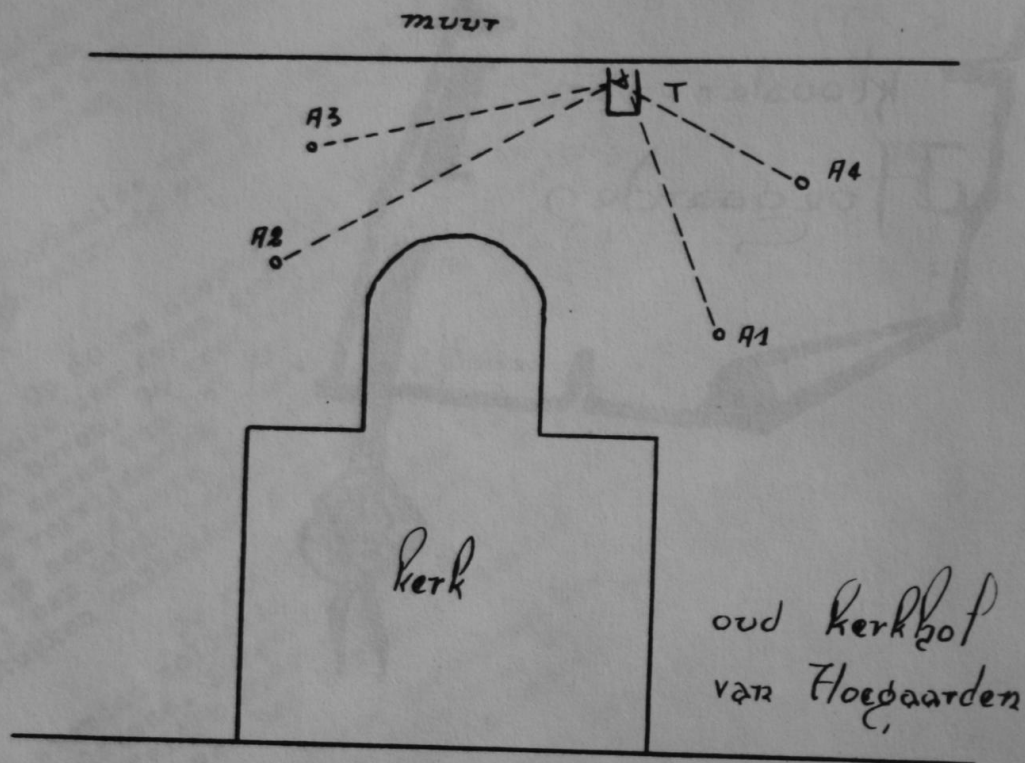
Lijst afgesloten op 15 oktober 1973

De weersomstandigheden waren gunstig, een drukking van 765 mm, licht bewolkte hemel, sterke zuidwesterwind en een drukkende warmte van 35°.

De opzoeken vingen 's morgens om II uur aan. In het midden van het kerkhof (zie schets A 2) werd een steun geplaatst, met de bewijsstukken en onmiddellijk duidde de roede door een ongewone beweging, een reactie aan die in oostelijke richting wees.

Vanderwaeren herhaalde de proefneming en bekwam hetzelfde resultaat, door middel van een tegenovergestelde beweging.

A1 - A2 - A3 - A4 achtereenvolgende steunplaatsen
en de door de roede aangegeven
richtingen

T plaats van de opgravingen

Vervolgens werd de steun op verschillende plaatsen gezet (A 4 , A 1 , A 3) en telkens wees de roede dezelfde richtingen aan. De vier lijnen kruisten zich in een punt (T) aan de achterzijde tegen de muur van het kerkhof.

Het radiësthesisch onderzoek van dit punt (T), duidde de tegenwoordigheid aan van kleine loden voorwerpen en andere metalen, evenals van beenderen.

Volgens inlichtingen van de grafdelver Jef Ausloos, was deze plaats gekozen geweest voor het begraven van de soldaten, die tijdens de oorlog 1914-1918 te Hoegaarden sneuvelen. Deze lijken werden later naar het nieuwe kerkhof overgebracht.

De herhaalde radiësthesische reacties en aanduidingen van de wichelroede waren echter formeel en de opgravingen vingen aan.

Op 60 cm diepte werd een gedeelte van een schedel en enkele oude beenderen gevonden. Dan haalden zij zware betonblokken boven. De grafdelver beweerde dat deze blokken, de resten waren van het kruis van het Dodenmonument 1914-1918. Na de verwijdering hiervan werd de grond verder bovengehaald en op een diepte van een meter tot een meter veertig vonden zij een klein loden kruis, sluitingsvijzen van een doodskist, stukken ontbonden eikenhout en verscheidene gebeenten.

De radiësthesische reacties van al deze voorwerpen stemden volledig overeen met het bewijsmateriaal van E. H. Delfosse. Zorgvuldig werden de urne en de resten van het stoffelijk overschot door de Moeder-Overste en Zuster Marie Louise van het Mariadalklooster verzameld.

Pastoor Heuysdens had tot hiertoe geen enkel woord gesproken, maar drukte nu zijn bewondering uit. De begraafplaats stemde volledig overeen met al zijn veronderstellingen.

Er bestond geen twijfel meer. De volmaakte overeenkomst der gewaarwordingen van de roede, vanaf de aanvang der opzoeken en in het bijzonder de vergelijkende reacties met het gebruikte bewijsmateriaal van de afgestorvene, waren de meest afdoende bewijzen.

De opgravingen bewezen dat de kuil na de verwijdering van de lijken der soldaten, met betonnen blokken was dichtgeworpen en vervolgens met de aarde die uit de bodem van het graf was gehaald en waartussen zich het schedeldeel en enkele beenderen van E.H. Delfosse bevonden.

De studie van het klein kruisje, de vergelijking van het schedeldeel met het dodenmasker en de ontleding van het gebeente, om de ouderdom te bepalen en de tijd van hun verblijf in de aarde, deden de laatste twijfel verdwijnen.

De aangewende methode te Hoegaarden door de radiësthesische specialist, Frans Janssens, was vroeger reeds gebruikt geworden voor soortgelijke opzoekingen, onder andere :

1. De ontdekking te Mechelen van het graf van Margareta van York, Hertogin van Bourgondië, met medewerking van architect Max Winders uit Antwerpen ;
2. De opzoekingen naar het stoffelijk overschot van Madame de Boutonbourt, stichteres van de " Ordre des Soeurs de la Charité " te Namen, met medewerking van Graaf de Renesse van Oostmalle ;
3. De ontdekking van de relieken der weldoenster Ide, op het kasteel van Rozendaal te Walem, met medewerking van E.H. van Rompaye, Directeur van het Preventorium van Pulderbos en van de Prior en Eerwaarde Broeder Stanislas der Trappisten van Westmalle ;
4. De ontdekking in de kerk der oude abdij van Aulne te Thuin, van gebeente toebehoord hebbende aan de Heilige Simon, eerste martelaar der Cisterciënzers. Werkten mee aan deze opzoekingen, Baron Leo de Terwagne, Kapitein Charloteaux en de Heer De Meulder, allen uit Antwerpen ;
5. De ontdekking van de crypte der vernielde kerk van de Abdij van Corsendonck, samen met Ingenieur Thijs uit Turnhout ;
6. De prehistorische opzoekingen in de Kempen, met medewerking van Graaf Gerald Moretus Plantin van Boechout.

10. ~~Verdere~~ ontwikkeling van het klooster.

Laat ons nu terugkeren tot onze geschiedkundige bijdrage. De zusters van Mariadal bleven onder Mère Julienne hun vroom leven leiden en hun apostolische en opvoedende taak volbrengen.

Na gedurende 48 jaar trouw in dienst te hebben gestaan van de Congregatie en hiervan gedurende 13 jaar het Supérieureschap te hebben waargenomen, liet Mère Julienne zich in 1848 vervangen door Soeur Rosalie, in de wereld A.R. Schoonaerts, geboren te Opheyllissem in 1799.

In 1849 diende de nieuwe Moeder-Overste een aanvraag

Faites de moi, Seigneur, selon votre sainte volonté et
si vous ordonnez que je succombe à mes maux, recevez
mon âme dans le séjour de la paix. (T. n. 316.)
C'est entre vos mains que je remets mon âme et mon
corps, ma vie et ma mort. (St LIGORI.)

PRIEZ POUR LE REPOS DE L'ÂME

DE LA

Révérende Mère **URSULE,**
'Anne-Catherine Van Keilegom,)

Née à Anvers, le 19 Juin 1814
Entrée au noviciat des Sœurs de l'Union au Sacré-
Cœur, le 14 Mars 1837
Elle y fit sa profession, le 1er Mai 1839
Fut nommée Supérieure au Couvent de Hal, le 25
Septembre 1846
Supérieure Générale, le 19 Juin 1857
Et munie des Sacrements de notre Mère la Sainte
Eglise, décéda au Couvent d'Hougaerde, le 29 Juin 1878.

Vous savez que j'ai agi envers chacune de vous, comme
une mère envers ses enfants : vous exhortant, vous con-
solant, vous conjurant de persévérer dans le bien.
(I. THESS. II.)

Que vous recommanderai-je, mes Chères Filles, en
vous laissant sur la terre ? Que vos pensées, vos affections,
vos désirs ne soient que pour le Ciel, que pour Dieu.
(St ROSE DE VITERBE MOURANTE.)

C'était un cœur bon et généreux, une âme droite et
simple, craignant Dieu... Sa mémoire est en bénédiction.
(JON II. ECCL. XI.V.)

O bon Jésus, exaucez-moi : cachez-moi dans vos sacrées
plaies et ne permettez pas que je me sépare jamais de
vous. (Une des Oraisons familières à la chère défunte, pen-
dant sa maladie.) (St IGNACE.)

Doux Cœur de Jésus, soyez mon amour. (500 jours d'indulg.)
Doux Cœur de Marie, soyez mon refuge. (500 jours d'indulg.)

R. I. P.

in om naast de kerk, een eigen kerkhof te mogen aanleggen. Dit verzoek werd haar echter geweigerd, omdat het schade zou berokkenen aan de kerkfabriek van Hoegaarden en ook onder voorwendsel dat de begraafplaatsen van Hoegaarden en Overlaar ruim genoeg waren. Later zouden de zusters uiteindelijk toch die toelating bekomen.

In 1850 liet Hertogin d' Aremberg enkele zusters naar Enghien overkomen om er in het oud begijnhof het onderwijs te verzorgen.

Twee jaren later gingen alle luiken van het klooster dicht want de Supérieure Ex-Mère Julienne was gestorven, waardoor het Convent in diepe rouw werd gedompeld.

In 1854 dreef Mère Rosalie het aantal leerlingen van 23 tot 73 op, waardoor het klooster officieel als gemeenteschool werd aanvaard en een jaarlijkse toelage van 312 Fr kwam.

In 1857 kwam de beurt aan zuster Ursule, in de wereld Anne Catherine van Keilecom genaamd, om tot Révérende Mère te worden verkozen. Zij was in 1814 te Antwerpen geboren, trad in de Orde als Novice in 1837, werd geprofest in 1839 en tot Supérieure te Halle benoemd in 1846.

In 1860 telde het klooster reeds 92 leerlingen, om in 1863 het aantal 107 te bereiken. De gemeentetoeelagen voor het niet betalend kloosteronderwijs werd tot 400 Fr per jaar verhoogd. Maar weldra werd de plaatsruimte te klein, zodat Moeder Ursule in 1868 drie nieuwe klaslokalen liet bijbouwen en ook de tuinen omvormen.

In 1871 stierf in het klooster de ex-Mère Supérieure Rosalie in de ouderdom van 72 jaar, zodat de gemeenschap opnieuw in diepe rouw werd gedompeld.

In 1873 kocht het Convent een huis aan op de steenweg naar Tienen (huidig nr 45) dat als residentie diende voor de directeur en kloosteraalmoezenier Jaspers.

Het jaar daarop keurde Mgr. Deschamps de herziening van hun orderegels goed en zulks tot grote voldoening van de Moeder-Overste. Helaas, in 1878 overleed Mère Ursule in het klooster in de ouderdom van 64 jaar, en werd als vierde Supérieure opgevolgd door Soeur Marie de Gonzague (in de wereld A.C.M. Everaerts, geboren te Antwerpen in 1820).

In 1879 gingen de zusters voor de eerste maal naar OLV Waver, om de vereiste diplomas van onderwijzeres te behalen, maar datzelfde jaar brak de schoolstrijd los. Te Hoegaarden werd hij gekenmerkt door het incident Debroeck. Adolf Debroeck stamde uit een familie van onderwijzers en gaf les in de gemeenteschool van het dorp, doch stuurde zijn kinderen naar de kloosterschool.

Vinnige debatten grepen hieromtrent plaats in de gemeenteraad, waar burgemeester Lodewijckx Debroeck in het gelijk stelde, gezien het familiehoofd vrij was te beslissen waar zijn kinderen naar school gingen. De vele moeilijkheden die hieruit voortvloeiden lokten nochtans in 1883 het ontslag uit van Adolf Debroeck.

In 1887 was het zuster Thérèse de Jésus (in de wereld Marie Thérèse Rombauts, geboren te Itegem in 1828) die de leiding van het klooster toegewezen kreeg. Zij had reeds vroeger te Halle en Enghien de nodige bewijzen van bekwaamheid geleverd.

Ex-Moeder-Overste Marie de Gonzague had zich in het bijhuis van Enghien teruggetrokken, van waar het volgend jaar de droeve mare van haar overlijden kwam.

Datzelfde jaar werd ook de Directeur Jespers door Pastoor Van Stappen opgevolgd.

Mère Thérèse de Jésus bleef slechts gedurende twee jaar Supérieure, want door blindheid getroffen moest zij in 1889 vervangen worden en stierf een jaar later in het klooster van Hoegaarden.

In 1889 kochten de zusters ook het oude Refugiehuis van Heilisse (huidig patronaat van de Tiense Suikerraffinaderij, in de Langestraat te Tienen). Zij wilden er een school inrichten en bouwden de grote vleugel bij. Maar enkele jaren later verlieten zij dit herenhuis.

De zesde Supérieure van Mariadal (Val Virginal) was Mère Léonce (T. E. Ponsaerts, geboren te Tienen in 1840), die krachtig werd bijgestaan door Directeur Van Stappen, een zeer actief man.

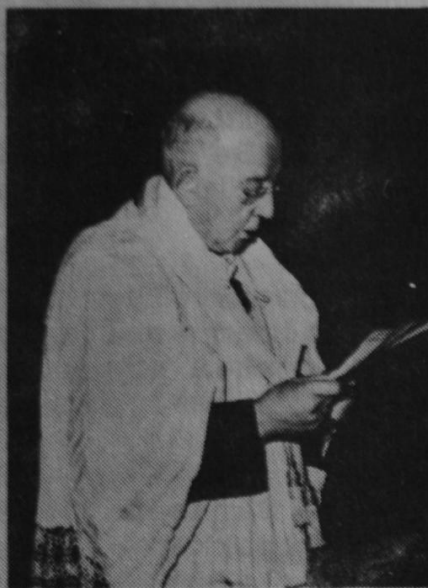
De zusters werden overal naar scholen gestuurd om allerlei diplomas te verwerven.

In 1891 werd in het oude Convent een vrije gesubsidieerde huishoudschool opgericht. Bijgebouwen voor het pensioonaat rezen op, een lagere school werd gebouwd en ook het huis van de Directeur verbeterd.

Vier jaren later werd het officieel onderwijsprogramma ingeluid en bekwam het klooster de eerste staatstoelagen voor niet betalende scholen.

In 1896 trok Moeder-Overste Léonce zich te Enghien terug en werd als zevende Supérieure te Hoegaarden opgevolgd door Mère Marie des Anges (in de wereld M.F. Verbuecken, geboren te Antwerpen in 1855).

Zij richtte twee maal per jaar een vergadering in

TOT VROME NAGEDACHTENIS VAN
Eerwaarde Heer JOZEF VAN NERUM

geboren te Altenrode-Wever, op 8 Maart 1866
 en godvruchtig overleden op 17 December 1952.

†

« Uw Wil volbrengen was mijn vreugde,
 Heer, Uw Wet leeft in mijn hart. (Ps. 119.)
 Ontelbare malen heeft de dierbare af-
 gestorvene dit psalmwoord tot Jezus-
 Hogepriester gesproken in zijn brief-
 gebed.

Zijn lang en vruchtbaar priesterleven is
 slechts dat geweest : Gods Wil en Wet
 waren de bovennatuurlijke bron van
 zijn apostolaat. Met daarbij zijn min-
 zame natuurlijke goedheid, kon hij on-
 weerstaanbaar harten en zielen verove-
 ren.

Dat is zijn erekroon, want :

« Zij die velen tot de deugd geleid heb-
 ben, zullen als sterren eeuwig stralen »
 (Dan. 12. 3.)

« Wij zullen dan dankbaar in ons hart
 het aandenken bewaren van deze goede
 herder. » (Ecol. 37.)

voor alle bijhuizen van het klooster, om de geestelijke tucht te regulariseren.

Het was onder haar leiding dat er in 1897 een door de staat gesubsidieerd froebelonderwijs werd opgericht. In 1898 vormden de zusters hun huishoudsschool tot betoelaagde beroepsschool om met officieel programma.

Deze school kreeg weldra haar eigen gebouw, terwijl ook de zondagschool door de staat werd erkend en gesteund.

En op het einde van de vreedzame negentiende eeuw bezat Mariadal haar lager en middelbaar onderwijs en ook haar humaniora met grieks-latijnse afdeling.

In 1902 rees in de gebouwen van de Direkteur Van Stappen een externaat op, maar hetvolgende jaar werd hij opgevolgd door E. H. Jozef Van Nerum. Deze werd geboren te Wever in 1866 en was in 1890 tot priester gewijd. Hij had vooreerst in het Sint Jozef College te Brussel les gegeven en stond te Hoegaarden en in de streek bekend als " het sympathieke pastoorke Van Nerum ", die trouw Mère Marie des Anges bijstond.

Zijn eerste werk was het plaatsen van nieuwe kerkramen in de Sint Rochuskapel van het klooster.

In 1904, op aanvraag van het buitenland, ontwierpen de zusters van Mariadal het plan, om tot de oprichting over te gaan van een lagere school voor huishoudkunde, waaraan een sectie voor moderne talen en kunst zou verbonden worden.

De oude brouwerij en hoeve van de Begaarden werden afgebroken en sommige vijvermoerassen dichtgeworpen. Op deze plaats rezen nieuwe lokalen en zalen op, die weldra tot een wondermooi gebouw uitgroeiden, recht op de grote steenweg uitgevend. Deze hogere school kreeg de naam van " Institut Sainte Anne " en was in 1908 beeindigd. Het instituut werd in 1909 door Kardinaal Mercier ingehuldigd.

We willen hier even het instituut Sainte Anne nader beschrijven, om het levenswerk van Mère Marie des Anges tot zijn volledige waarde te laten komen.

Deze instelling beantwoordde door de gelukkige ligging van haar gebouwen en uitgestrekte tuinen, 7 ha oppervlakte, ten volle aan de wens en het verlangen van de ouders. De leerlingen beschikten elk over een afzonderlijke gemeubelde kamer en vonden er alle gewenste voorwaarden verenigd.

Institut Sainte Anne, voorbehouden aan de dochters van goeden huize en standen, omvatte twee sekties, de afdeling voor moderne talen (frans, vlaams, engels, duits en spaans) en de hogere huishoudafdeling, waar zij de burgerkeuken leerden en tot volmaakte huisvrouw opgeleid werden.

Bovendien konden zij er klavier, viool, mandoline, zang, zweeds turnen, steno-daktylo, tekenen en schilderkunst aanleren. Als ontspanning werd later een lawn-tennisveld aangelegd, er werd op de vijvers geroeid, wandeltochten, verenigingsspelen en ontspanningsavonden ingericht.

De ingeschreven leerlingen moesten echter een doopakte voorleggen en een uitzet medebrengen. Deze laatste bestond uit een kleed, mantel, hoed en handschoenen in marineblauw voor de zondag, een wit kleed en witte handschoenen voor de zomerperiode en de feestdagen en een donker kleed en schort voor de week.

Alle kleren moesten dicht zijn aan de hals, lange mouwen bevatten en minimum tot op 15 cm onder de knie rijken. Geen enkel kostbaar juweel was toegelaten, terwijl de boeken die zij voor hun privaat-bibliotheek medebrachten, aan de eisen van instelling dienden te beantwoorden.

Bovendien voorzag de uitzet ook nog een dozijn wisselondergoed waaronder 8 broeken, 8 hemden, 24 zakdoeken, 1 badmantel, 2 badhanddoeken, 12 gewone handdoeken, 12 servetten met ring, 3 paar lakens, 6 oorkussen-overtrekken, 4 nachtkleden, 1 waszak, 3 paar zwarte schoenen, 6 paar ondoorzichtbare kousen, 1 paar pantoffels, 1 donkere regenscherm, 1 toiletzakje, mes, lepel en vork, dessertlepel, eilepeltje in zilver of wit metaal.

Het inschrijvingsrecht bedroeg aanvankelijk 400 Fr per jaar, som die met de tijd tot 4000 Fr verhoogd werd, terwijl de fakultatieve lessen gerekend werden aan de jaarlijkse prijs van 40 tot 110 Fr.

Voor het uitgeven van de was werd 240 Fr per jaar gevraagd en voor het beddegoed 150 Fr.

Dit alles was peperduur, maar echt "renommé", zodat alleen "les demoiselles de bonne famille" in het instituut Sainte Anne konden opgenomen worden, die dan ook de "élite" van Val Virginal uitmaakten.

Speciale omzendbrieven met al deze voorwaarden werden in het frans, engels en duits de wereld ingestuurd en lokten menige dochters uit de gegoede standen, zodat het klooster veel geld binnenhaalde.

En zo dreven de zusters bestendig het onderwijs op en maakten zij zich in het binnen- en buitenland een grote naam.

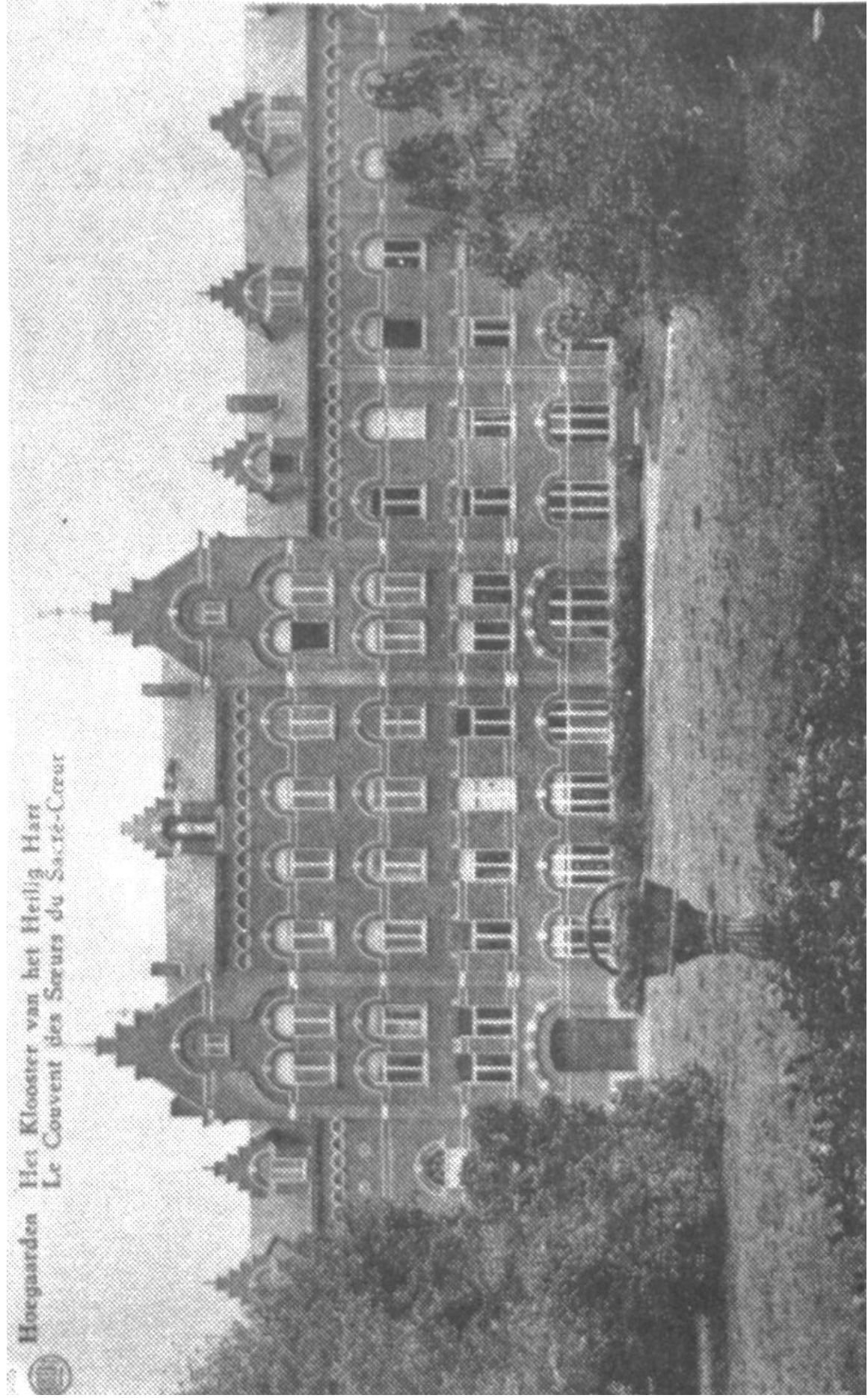
In 1908 liet Mère Marie des Anges zich vervangen door Soeur Antoinette (in de wereld E.E. Siraux, geboren te Enghien in 1870).

Ⓟ Hougaerde près Tirlemont

Pensionnat du V. J. Viergeux, dirigé par les Sœurs de l'Union au Sacré Cœur.
Institut Sainte-Anne. Facade intérieure. Jardin français.

Hoegaarden Het Klooster van het Heilig Hart
Le Couvent des Sœurs du Sacré-Cœur

PENSIONNAT DU VAL VIRGINAL DIRIGÉ PAR LES SŒURS DE
L'UNION AU SACRÉ CŒUR À HOUGAERDE PRÈS TIRLEMONT.

ÉTABLISSEMENT

DES

Sœurs de l'Union au Sacré-Cœur

HOUGAERDE, PRÈS TIRLEMONT

Institution supérieure d'économie domestique
pour les Demoiselles de bonne famille.

Cet établissement, avantageusement connu par son heureuse situation, par l'étendue et la disposition de ses bâtiments, et par ses vastes jardins, répond pleinement aux vœux et à la sollicitude des parents. La jeunesse y trouve réunies toutes les conditions hygiéniques désirables.

But de cette institution.

Cette institution est établie en faveur des jeunes personnes qui ont terminé leurs études.

Elle a pour but :

1° De faire acquérir à la jeune fille les connaissances et

habiletés indispensables pour diriger un ménage avec l'ordre, l'économie, l'aisance et la grâce requises d'une parfaite maîtresse de maison;

2° D'achever l'éducation de la jeune fille par la culture des arts qui perfectionnent le goût, élèvent le sens du beau, impriment à toutes choses ce cachet d'exquise délicatesse qui a bien quelque charme dans la vie;

3° De favoriser l'étude des langues, si utiles de nos jours, par des conversations familières et animées autant que par l'enseignement des règles.

Matière de l'enseignement.

A. Cours pratique d'économie domestique :

1. Art culinaire :	{	Cuisine bourgeoise, mets de luxe, pâtisserie, cuisson du pain, utilisation des restes.
		Achat, culture et conservation des légumes et des fruits.
		Art de découper, de décorer les plats, de dresser une table, de composer un menu, de diriger le service de la table.
2. Entretien et disposition du mobilier ;
3. Entretien du linge } Blanchissage à neuf, repassage,
et des vêtements : } raccommodage.

B. Cours théorique d'hygiène et d'économie domestique ;

C. Cours facultatifs :	{	Etude des langues au choix des parents ;
		Coupe et confection ;

Ouvrages d'agrément.

D. Arts d'agrément.

1. Musique instrumentale :	{	Piano	25 fr.	»
		Violon,	15 fr.	»
		Mandoline,	15 fr. par trimestre	
2. Musique vocale :	{	Solfège	8 fr.	»
		Chant	10 fr.	»
3. Dessin artistique 12 fr. »
4. Peinture (à l'huile, à l'aquarelle) . . . 12 fr. »
5. Pyrogravure, sculpture, ciselure du cuivre et de l'aluminium 12 fr. »

Conditions d'admission.

Le prix de la pension est de *1000* francs, payables par termes et d'avance : 1° à la rentrée d'octobre ; 2° au 15 décembre ; 3° au 1er mars ; 4° au 1er juin.

Tout terme commencé est dû en entier.

On fait une réduction de 50 francs par tête lorsque deux ou trois sœurs se trouvent ensemble à l'établissement. Le temps des vacances se paie séparément quand on le passe dans la maison.

Trousseau.

Aucun uniforme n'est prescrit. On recommande une mise simple. Une toilette noire (costume, chapeau, gants), est requise pour les cérémonies d'usage.

Les élèves trouvent une chambre garnie. Il suffit qu'elles apportent 6 serviettes, 12 essuie-mains de toilette, 3 paires de draps de lit, 3 taies d'oreiller, 4 grands tabliers et 4 paires de garde-manches. Elles se muniront aussi d'un parapluie, d'un couvert en argent, d'une petite cuiller, d'un couteau de table et d'un coulant de serviette.

In 1910 herzag de Kardinaal de regels van de Orde en keurde ze goed. Mgr. Legraive kwam naar Hoegaarden en overhandigde aan elke zuster een eksemplaar van de herziende regels.

Op haar beurt ging Mère-Supérieure Antoinette tot een stichting over, namelijk tot de inrichting van een lagere normaalschool. Dat gebeurde in augustus 1911. Hetzelfde jaar werd de Directeur, E.H. Jozef Van Nerum, tot Pastoor benoemd te Kuntich en als kloosterdirecteur vervangen door E.H. Van Kerckhoven.

In mei 1914 werd de lagere normaalschool officieel door de staat erkend. Dat jaar werd de kloosterkerk ook met een ingericht dokzaal vergroot, maar toen braken de verschrikkelijke oorlogsjaren uit.

11. De oorlog 1914-1918.

De afdeling genaamd " Institut Sainte Anne " bestond grotendeels uit buitenlandse meisjes, waaronder verschillende Duitse juffrouwen die er hogere huishoudkunde en " savoir vivre " kwamen studeren. Alles wat een rijk meisje nodig had om een goed huwelijk aan te gaan en een leventje " à la bourgeoisie " te leiden, werd hun in het klooster geleerd. Er waren zelfs een drietal Pruisische zusters in de konnauteit, want Mariadal stond tot ver buiten onze grenzen bekend als een " institut renommé ".

In 1914 braken de eerste oorlogsgeruchten los en alle Duitse meisjes werden door hun familie terug geroepen. Op 4 augustus rukten de Duitsers ons land binnen en na de inname van de forten van Luik, trokken ze verder op in de richting van de Gete. Toen werden ook de andere leerlingen naar huis gestuurd. Benarde tijden braken aan.

Hubert van Nerum Maurits de Koning

wordt vervolgd

ALPAIDIS

Driemaandelijks tijdschrift uitgegeven door "De Vrienden van 't Nieuwhuys"
Gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België onder het nummer B. D. 23.350
Oplage : 500 exemplaren:

Verantwoordelijke uitgever :

H. VAN NERUM

Redakteur-leider :

M. DODION

Presentatie :

R. VERPOORT

Abonnementsvoorwaarden :

Steunpenning zonder abonnement	50 F. per jaar
Gewoon abonnement	75 F. per jaar
Ere-abonnement	100 F. per jaar
Beschermend abonnement	250 F. per jaar

Tarief van de publiciteiten :

Volledige bladzijde		Halve bladzijde		Kwart bladzijde	
één maal	vier maal	één maal	vier maal	één maal	vier maal
475 F.	1700 F.	250 F.	900 F.	130 F.	450 F.

Alle artikels en mededelingen uit het tijdschrift en informatieblad mogen vrij overgenomen worden mits bronvermelding.

Op de kaft : DE BOTERSTAND.

Museum Julien Van Nerum
't Nieuwhuys b.z.w.
HOEGAARDEN

Zetel : E. Curystraat 2/4 - 3320 Hoegaarden. Tel. 016/762.94
Bankrekening : Bank van Brussel Nr. 310-C37CC21-52 Museum J. Van Nerum

Informatieblad

nr 8 (bijlage aan Alpaïdis nr. 33)

Aan onze trouwe leden en lezers,

Ter gelegenheid van Kerstmis en Nieuwjaar, richt het Museumbestuur U zijn beste wensen voor een vrolijk Kerstfeest en een voorspoedig nieuwjaar.

Deze wensen gaan gepaard met onze oprechte en welgemeende dank voor Uw trouw lidmaatschap bij de Vriendenkring van het Nieuwhuys-museum.

Uw lidmaatschap bewijst het groot vertrouwen, dat U aan onze instelling schenkt.

Van onze kant werd alles aangewend, om dit vertrouwen waardig te blijven. In deze omslag zult U een mini-kalender vinden, die wij U uit dank en sympathie als Nieuwjaargeschenkje aanbieden. Indien het geschenkje ontbreekt, gelieve U tot Uw postkantoor te richten.

Het Museumbestuur.

SLUITING VAN DE AFDELING "HEEMKUNDE"

=====

Vanaf oktober 1973 werd de afdeling voor heemkunde, folklore en oudheidkunde (vast patrimonium) van 'nieuwhuys museum, wegens volledige transformatie voorlopig gesloten.

Gans nieuwe en wel afgebakende standen zullen herrijzen, waarin de gerestaureerde voorwerpen op zeer aanschouwelijke wijze en kleurvol in het daglicht zullen worden gesteld.

Bij deze hernieuwing wordt een zuiver specifiek Hoegaards karakter nagestreefd, terwijl de voorwerpen onder nieuwe vorm, didaktisch zullen worden voorgesteld en tot hun recht gebracht. Een verklarende katalogus zal bovendien het museumbezoek aantrekkelijk, begrijpend en leerrijk maken.

Met de medewerking van verschillende instellingen, zal deze afdeling tot een historisch unicum te Hoegaarden uitgroeien.

Ondertussen gaan de veranderlijke tentoonstellingen, de kulturele en folkloristische nevenactiviteiten en het bloeiend verenigings- en taveerneleven van het Museum verder zoals voorheen.

De sluiting van de afdeling "Heemkunde" maakt deel uit van een ruim werkplan, dat tijdens het jaar 1974 zal worden verwezenlijkt, met het oog op het tienjarig bestaan van 't nieuwhuys-museum in 1975.

Hoe kunnen de leden "vrienden van 't nieuwhuys" deze plannen nu helpen bevorderen? Doedeenvoudig door aan het museum hun vertrouwen te blijven schenken en zich vanaf nu reeds in regel te stellen met hun lidmaatschap 1974. Met onze voorbarige en hartelijke dank.

WAT DEED HET MUSEUM VOOR U IN 1973 ?

=====

Buiten de doorlopende tentoonstelling van het vast patrimonium voor heemkunde, folklore en oudheidkunde richtte het Museum in 1973 niet minder dan acht tentoonstellingen in, namelijk : met VTB naar het Zuiden, de Zuidpoolexpeditie, de V Geslachten van Hoegaarden, de historische muntkaramel, brouwers en stokers, het Hoegaardse figuur van Dr. Smeesters, de suikerindustrie en de boekenbeurs.

Deze tentoonstellingen gingen telkens gepaard met een inleiding of voordracht en twee maal aangevuld door een film of diavertoning.

Anderzijds werden tien geleide bezoeken aan het museum en het dorp ingericht, evenals drie wandeltochten langs het natuurschoon en een reis naar de kust met bezoek aan een zeebodem. Op folkloristisch gebied werden bij de twee kermissen, oude volksspelen gehouden die een grote bijval kenden, terwijl de Edele Orde van den Roerstock de jaarlijkse traditionele ridderverheffing hoog hield.

Het Museum verleende ook zijn volledige medewerking aan de Open Door van het klooster Mariadal en ondersteunde op materieel en financieel gebied zijn lokaalhoudende verenigingen en clubs. Bovendien werden blazoenen met wapenattest en genealogische fragmenten aan de rechthebbenden afgeleverd. En ten slotte verzekerde het Museum de uitgave van zijn tijdschrift "Alpaïdis" met het bijgaand informatieblad, terwijl ook volgende werken gesteld :

- Hoegaarden en zijn wandelpaden

Uitgekozen wandelingen door Hoegaarden, langs de bijzonderste merkwaardigheden en geklaseerde monumenten. Gedrukt door VTB in zakformaat 16 blz. Prijs 20 fr.

- 't nieuwhuys te Hoegaarden

De geschiedenis van 't nieuwhuys door de eeuwen heen. Gedrukt op 56 blz. door het Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams Brabant. Prijs 50 fr.

- Hoegaarden in oude prentkaarten

Hoegaarden uit grootvaderstijd, in beeld gebracht door 38 oude prentkaarten.

Uitgegeven door de Europese Bibliotheek van Zaltbommel (Nederland) in luxe-uitgave. Prijs 245 fr.

N.B. Op vertoon van hun lidkaart 10 % vermindering voor de leden bij de aankoop van al deze werken.

- Boekenbeurs

Tijdens de 1e Haspengeuwse boekenbeurs, die in oktober in het museum van Hoegaarden werd ingericht, waaraan een 20 tal uitgevers deelnamen, werden voor 144500 fr. werken verkocht. Het aantal bezoekers bedroeg echter niet meer dan 150 personen, zodat nog besloten worden dat het een uitgelezen select publiek betrof, dat belangstelling vertoonde.

- Lidmaatschap

Het doel, is bereikt. De Vrienden van 't nieuwhuys tellen 402 aangesloten leden, waarvan 199 Hoegaardiërs, 172 uit andere gemeenten van het Vlaamse landsgedeelte, 24 uit Wallonie en 7 uit het buitenland. Dit betekent een aanwinst van 13 leden ten opzichte van 1972. Voor het lidmaatschap 1974 wordt een gratis tombola ingericht. Bij elk nieuw of hernieuwd lidmaatschap bekomen de leden een gratis nummer. De trekking gaat door op 2.2.74. Een grote echte Spaanse degen als hoofdprijs te bezichtigen in het nieuwhuys.

- Alpaidis

Het welverzorgde tijdschrift van het museum is in de wereld doorgedrongen. Verschillende brieven van dank en bewondering kwamen ons hier omtrent toe.

Alpaidis wordt in het "St Joseph's hospital" Van Dindigul in Zuid India, door de Vlaamstalige zusters graag gelezen. Hetzelfde geschiedt in het Colegio de la Sagrada Familia van Cali El Penon in Colombia.

Op de Ambassade van Washington doet het tijdschrift de ronde tussen het Belgisch personeel, terwijl de Vlaamse Paters in de brousse-missiepost van Makenza (Zaire) het met grote belangstelling tegemoet zien.